

Nokian luonto ry.
c/o Timo Lepistö, puheenjohtaja
Aaroninkatu 14
37130 Nokia
puh. +358 445055999
nokianluonto@gmail.com

31.5.2017

MUISTUTUS

Tekninen lautakunta
Nokian kaupunki
Harjukatu 21
37100 Nokia

ASIA MUISTUTUS PUISTOSUUNNITELMASTA HALKONIEMEN UIMARANTAAN VIHOLASSA

Nokian kaupungin infrapalvelut on laatinut suunnitelman yleisen uimarannan ja pysäköintipaikan rakentamiseksi Halkoniemeen Viholassa. Halkoniemessä sijaitsee Nokian Talviuimarit ry:n ylläpitämä sauna. Yhdistyksen saunojat ja uimarit käyttäisivät samaa pysäköintipaikkaa. Yhdistyksen käyttämän pysäköintipaikan koko laajenisi silmämääräisesti kaksinkertaiseksi.

Lausumme suunnitelmasta muistutuksenamme seuraavaa.

1. Puistosuunnitelma on puutteellinen ja suunniteltu pysäköinti aiheuttaisi turvallisuusriskiä uimarannan käyttäjille.

Puistosuunnitelman tiedot ovat nähtävillä kaupungin virastotalolla ja internetsivulla. Internetsivulla tiedoista löytyi vain suunnitelmakartta, mutta siitä puuttuvat kohteen esittely, luontoselvitys sekä luontoon ja maisemaan kohdistuvien vaikutusten arviointi. Pidämme pelkkää karttaa riittämättömänä kokonaisesityksen saamiseksi suunnitelman lähiympäristöön kohdistuvista vaikutuksista ja seurauksista.

Halkoniemessä kasvaa kynäjalavaa, joka on luonnonsuojelulla rauhoitettu ja uhanalainen puulaji. Jo tämä olisi edellyttänyt suunnittelun aloittamista edellä kerrottujen selvitysten tekemisestä. Kun on kysymys Halkoniemen kaltaisesta arvokkaasta ranta-alueesta, kirjallinen selvitys olisi ollut välttämätön avaamaan suunnitelman luontoarvoihin, maisemaan, viihtyisyyteen ja käyttäjien turvallisuuteen kohdistuvia vaikutuksia. Nämä eivät selviä suunnitelmasta.

Suunniteltu uimaranta on tarpeellinen ja tervetullut. Pysäköintipaikka on mielestämme sijoitettu liian lähelle uimarantaa. Toteutuneena pysäköintipaikka aiheuttaisi turvallisuusriskiä paitsi uimarannan ja saunan käyttäjille, myös pysäköintipaikan pohjoispuolen kevyen liikenteen kulkijoille. Erityisesti pienten lasten kanssa vaaratilanteiden välttäminen ja lasten turvallisuudesta huolehtiminen olisi vanhemmille ja mummeille stressaavaa.

Suunniteltu pysäköintipaikka olisi riski myös rantapenkan kynäjalaville. Hyvällä suunnittelulla riskit ovat hallittavissa ja vahingot ehkäistävissä.

Talviuimareiden käyttämä P-paikka on alun alkaen sijoitettu liian lähelle ranta-alueetta. Sen laajentuminen kaksinkertaiseksi hallitsisi maisemaa, rikkoisi rannan rauhaa ja mitätöisi ympäröivää luontoa.

Uimarannan pysäköintipaikan ei tarvitse sijaita uimarannan vieressä. Tästä on hyviä ja toimivia kokemuksia muun muassa Vihnusjärveltä Kennonnokassa ja Alisenjärven uimarannalta. Liikenteen kannalta ne ovat käyttäjille viihtyisiä ja turvallisia.

2. Halkoniemen rauhoitetut kynäjalavat

Suunnittelualue sijaitsee Pyhäjärven ranta-alueella, joka on kynäjalavan (*Ulmus laevis*) elinympäristöä. Suunnitelmakarttaan on merkitty muutamia rauhoitettuja puita. Jo kynäjalavan esiintymän vuoksi lähiympäristön kasvillisuus olisi pitänyt selvittää ennen puistosuunnitelman tekemistä.

Kynäjalava on luonnonsuojelulailla rauhoitettu ja lähinnä Kokemäenjoen vesistöillä esiintyvä puulaji. Kynäjalava on uhanalainen vaarantunut (VU) ja luonnonsuojelulain 47 §:n 1. momentissa mainittu luontodirektiivin liitteen 3 a tarkoittama erityissuojeltava kasvilaji.

Kaupungin infrapalvelu hakkasi Halkoniemen rantavyöhykkeen puustoa vuoden 2016 syys-lokakuun vaihteessa. Hakkuussa kaatui noin kymmenen kynäjalavaa, joista osa oli kookkaita puita ja osa nuoria vesoja. Hakkuu tehtiin lehdettömään aikaan, jolloin kynäjalavaa on vaikea tunnistaa muista lehdettömistä puulajeista.

Halkoniemen kynäjalavien kantoja, kuvat Kaija Helle

Hakkuusta ei ollut mitään suunnitelmaa nähtävillä, eivätkä kuntalaiset voineet siihen mitenkään vaikuttaa. Erityissuojeltavien lajien hakkuu tai muu hävittäminen edellyttää poikkeusluvan hakemista ja saamista Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristöviranomaisilta. Tiedossamme ei ole, onko kynäjalavien kaatoon haettu ja saatu poikkeuslupa.

Hakkuussa kaadettiin muun muassa yhden yksittäisen ja kolmen varttuneen yksityyvisen kynäjalavan ryhmä (kuvat). Puiden kantojen läpimitta on 15-25 senttimetriä, joten puulajit olisivat olleet lehdettöminäkin maastossa tunnistettavia. Puistosuunnitelma Halkoniemen kartasta selviää, että kyseisen puuryhmän kannot rajautuvat suunniteltuun pysäköintipaikkaan.

Kynäjalavien hakkuu on vastoin luonnonsuojelulain määräyksiä. Mielestämme rauhoitettujen puulajien tahallinen hävittäminen osoittaa lainsäädännön ja määräysten noudattamisen poikkeuksellista laiminlyöntiä ja vastuun puutetta kotikunnan luontoarvojen säilymisestä.

3. Luonnonsuojelulain määräykset

Luonnonsuojelulain 47 § määrittelee erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkojen suojelusta ([29.5.2009/384](#)):

”Erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu kielto tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Kielto annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista

kuulutuksista annetussa laissa säädetään. Päätös on voimassa mahdollisesta valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä. ([22.12.2009/1587](#))

Erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan suojelun lakkauttamisesta on vastaavasti voimassa, mitä 30 §:n 3 momentissa säädetään suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen suojelun lakkauttamisesta.

Edellä 5 a §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen lajien suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen kannalta merkittävien esiintymispaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Kiellon voimaantumiseen sovelletaan, mitä tämän pykälän 3 ja 4 momentissa säädetään. ([29.5.2009/384](#))”

Luonnonsuojelulain 49 § Euroopan yhteisön lajisuojelua koskevat erityissäännökset määrittävät rauhoitettujen lajien poikkeusluvista:

”Luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin, lukuun ottamatta metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä ja rauhoittamattomia eläimiä, ja liitteessä IV (b) tarkoitettuihin kasvilajeihin kuuluvan yksilön, sen osan tai johdannaisen hallussapito, kuljetus, myyminen ja vaihtaminen sekä tarjoaminen myytäväksi ja vaihdettavaksi on kielletty.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa 1 momentin kiellosta sekä 2 momentissa tarkoitettujen eläin- ja kasvilajien osalta 39 §:n, 42 §:n 2 momentin sekä 47 §:n 2 ja 5 momentin kielloista luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla.”

Lopuksi

Mielestämme Puistosuunnitelma Halkoniemen uimaranta tulee palauttaa uuteen valmisteluun luontoarvojen selvittämisen, riskittömän pysäköinnin, uimarannan turvallisen käytön, käyttäjien viihtyisyyden ja maisema-arvojen vuoksi. Pysäköinnin vaihtoehdoksi esitämme Tyrkkölänrannan ja Ojanteentien välistä tai Ojanteentien ja matonpesupaikan välistä aluetta.

Samalla on tarpeen selvittää, onko kynäjalavien hakkuussa tapahtunut luonnonsuojelulain rikkomus millään tavoin hyvitetävissä.

Kuntalaisten on voitava luottaa kunnan viranomaisten päätösten ja toimeenpanojen oikeellisuuteen ja laillisuuteen.

Timo Lepistö
Puheenjohtaja

Kaija Helle
Sihteeri